

dipl. inž. Alexander Petritz

Institut za strukturni razvoj nekretnina, Austrija

Odakle potiče Vaše interesovanje za Staro Sajmište?

To je veoma važno mesto – ne samo za Beograd, Srbiju i jugoistočnu Evropu, već, verujem, za celu Evropu. To je, dakle, mesto koje u svakom slučaju mora biti sačuvano. U kojoj formi, za to već nisam stručnjak. Ali najvažnije je da ono ne bi trebalo da bude komercijalizovano. Niko, naravno, ne dolazi na ideju da kaže: „Stari grad u Rimu i Koloseum, to je sve samo staro kamenje, sve bi to moglo da se ukloni i da se tamo sagradi poslovni centar.“ Na isti način se mora posmatrati i ovo mesto. Ne sme se zaboraviti šta se dogodilo na Starom Sajmištu.

Zemljište se nalazi u centru Beograda, na najboljoj lokaciji i samim tim je vrlo interesantno za investitore.

Da, i Beograd nije jedini grad u kojem se tako nešto događa. Na primer, u Njujorku se posle 11. septembra takođe vodila diskusija: kada se već nešto desilo, tu sada zapravo ne bi trebalo opet graditi nebudere, već bi tu morao postojati spomenik ili memorijalni prostor. Na kraju je ipak pobedila komercijalizacija. U tom pogledu, zapravo i nije tako loše što se do sada ništa nije dogodilo. Zgrade su još uvek očuvane. U njima žive ljudi i ono na neki način ostaje u sećanju. Ali, ako sada dođu bageri, onda više neće biti ničeg.

Kako Vi zamišljate Staro Sajmište?

Nisam siguran. Da li je bolje od zemljišta napraviti neku vrstu muzejskog prostora, koji onda ne bi bio naseljen, nego bi jednostavno bio samo muzej, spomen mesto? Ili bi trebalo da bude slično onome što je sada? Ili mešavina toga? To bi eventualno značilo da se pojedine građevine uredi muzejski, a da se u većini zgrada nastavi život. Ali kako to povezati? Za to postoje eksperti, ali se oni ne usuđuju da se javno izjasne. Kapital vlada, a eksperti se plaše za svoj posao.

Mnogi ljudi ne znaju ništa o ovom mestu. Kako bi, na neki jendostavan način, istorija konačno mogla izaći na videlo?

Možda bi jednostavno trebalo obeležiti spoljne granice prostora i tako ga približiti svesti. Možda bi trebalo popričati sa univerzitetima, organizovati takmičenje u saradnji sa Arhitektonskim fakultetom. Važno je da se prvo diskutuje, jer se u ovom trenutku o tome ne govori. Dakle, to sve mora dobiti širu platformu. Mislim da je prvi korak sprečiti da se nešto dogodi na brzinu i da onda bude prekasno. Vreme treba iskoristiti da se na različitim nivoima pokrenu diskusije. Verujem da već sama diskusija dovoljno skreće pažnju.

Mislite li da bi skretanje internacionalne pažnje moglo proizvesti dodatni pritisak?

Mislim da će se internacionalna pažnja održati u postojećim okvirima, zato što u ovom trenutku vlada upravo ta atmosfera beskompromisnog sticanja profita. Mora se stvoriti šira diskusiona baza i to uz dosta samoinicijative, jer grad tu sigurno ništa neće uraditi. Treba oformiti male aktivne grupe, koje će napraviti projekat. A svaki projekat biće delić mozaika celog projekta.

Razgovor je vođen 21. 07. 2010, u okviru istraživačkog projekta „Poseta Starom Sajmištu“